

**Veselības un darbspēju
ekspertīzes ārstu
valsts komisija**

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS 2019

SATURS

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
KOMISIJAS VADĪTĀJA PRIEKŠVārDS	4
KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, PRIORITĀTES UN VĒRTĪBAS	6
KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA.....	7
FINANŠU RESURSI UN KOMISIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI	8
PERSONĀLS.....	22
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	23
NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	24
1.pielikums <i>“Uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un nodarbinātības 2019.gada decembrī Latvijā”</i>	25
2.pielikums <i>“Pilngadīgās personas, kurām noteikta prognozējamā invaliditāte 2019.gadā Latvijā”</i>	25
3.pielikums <i>“Bērni, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2019.gadā Latvijā”</i>	26
4.pielikums <i>“Uzskaitē esošo personu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2019.gada decembrī Latvijā”</i>	27

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ESF – Eiropas Sociālais fonds

IIS – Invaliditātes informatīvā sistēma

IKT – Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas

Komisija – Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija

VPVKAC – Valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs

VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras

KOMISIJAS VADĪTĀJA PRIEKŠVārds

Atskatoties uz 2019.gadā paveikto, ar pārliecību varu teikt, ka iepriekšējais gads vēsturē iegājis ar vienmērīgu, bet stabilu izaugsmi un attīstību. Kvalitatīvas un nepārtrauktas invaliditātes ekspertīzes nodrošināšana, vienota klientu apkalpošanas centra izveidošana un informācijas tehnoloģiju risinājumu pilnveidošana invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma kvalitātes uzlabošanai ir uzdevumi, ko Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk – Komisija) risinājusi aizvadītajā gadā.

Publiskajā pārskatā Komisija sniedz informāciju par darbības rezultātiem, piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu, īstenotajiem projektiem un aizsāktām jaunām, nozīmīgām iniciatīvām.

Komisijas prioritārais uzdevums ir veikt prognozējamas invaliditātes un invaliditātes ekspertīzi, taču 2019.gadā lielas pūles tika ieguldītas klientu mērķētākai apkalpošanai. Izveidots vienots klientu apkalpošanas centrs – pārdomātai un efektīvai klientu apkalpošanai Rīgā vienuviet. Vēsturiski Komisijas klienti iesniegumu iesniedza četrās dažādās nodaļās Komisijā Ventpils ielā 53, kā rezultātā klientiem radās neskaidrības un neizpratne par dokumentu iesniegšanu. Šobrīd ikviens klients vienuviet var noskaidrot sev interesējošos jautājumus par Komisijas pakalpojumiem un iesniedzamajiem dokumentiem. Mēs, Komisijas darbinieki, ļoti lepojamies ar paveikto darbu šajā jomā un domājam par turpmākajiem pilnveidojumiem un uzlabojumiem pakalpojuma sniegšanā!

Ne mazāk svarīgs un būtisks darbs paveikts ekspertīzes aktu un administratīvo aktu kvalitātes uzlabošanai, lai klientam būtu izprotama gan pieņemtā administratīvā akta būtība, gan skaidrs pamatojums, kāpēc personai tas ir pozitīvs vai negatīvs. Papildus tam, uzsākta aktīva sadarbība ar ģimenes ārstiem, informējot un stiprinot viņu zināšanas un prasmes nosūtījuma uz Komisiju aizpildīšanā. Lai ģimenes ārsti izsniegtu pamatotus, izsvērtus un skaidri salasāmus nosūtījumus un lai ārsts eksperts precīzāk un pamatotāk izvērtētu personas funkcionēšanas ierobežojumus, Komisijai jāveic vēl liels skaidrojošais darbs.

Jāatzīmē, ka 2019.gads iezīmējas kā jaunu iniciatīvu gads, jo tika uzsākta ERAF projekta realizācija un noslēdzās ESF projekta īstenošana. ESF projektā izstrādātā mūsdienīgā, starptautiskajai praksei atbilstošā invaliditātes noteikšanas metodika sniegs iespēju ārstam ekspertam ne tikai plašāk un elastīgāk izvērtēt bērna funkcionēšanas ierobežojuma smaguma pakāpi, bet arī izvērtēs visus bērna dzīves aspektus un būtiski uzlabos izvērtējuma rezultātus. Vienlaikus ERAF projekta

realizācija ārstu ekspertu darbu padarīs efektīvāku, caurspīdīgāku un vienkāršotāku, ieviešot uz procesiem orientētu informācijas sistēmu, uzlabojot ekspertīzes aktu kvalitāti, novēršot tehniskās kļūdas un iestrādājot normatīvā regulējuma atsauču algoritmu.

Komisijas, it īpaši Komisijas vadītāja, galvenā prioritāte un vērtība ir augsti kvalificēts profesionāls, zinoši un ar iniciatīvu apveltīti darbinieki. Pateicoties viņu apzinīgajam un nesavtīgajam darbam, tiek nodrošināta ne tikai spēkā esošo normatīvo aktu prasību ievērošana, bet arī kvalitatīva un klientorientēta pakalpojuma sniegšana, jo tikai savstarpējā cieņā un koleģialitātē varam sasniegt izvirzītos mērķus.

Patiesā cieņā

Juris Gaiķis

KOMISIJAS DARBĪBAS VIRZIENS, PRIORITĀTES UN VĒRTĪBAS

Komisijas darbības virziens – prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīze (turpmāk – invaliditātes ekspertīze).

Darbības virziena mērķis – profesionāla un objektīva funkcionēšanas ierobežojuma izvērtēšana un kvalitatīva, klientam saprotama administratīvā akta izdošana, ar kuru tiek noteikta invaliditāte un tiesības uz noteiktiem invaliditātes seku mazināšanas pasākumiem.

Komisijas prioritātes:

- Kvalitatīvas un nepārtrauktas invaliditātes ekspertīzes nodrošināšana
- Motivēti un kvalificēti darbinieki
- Komisijas darbības procesu optimizācija un jaunas IIS izstrādes uzsākšana

Komisija savā darbībā ievēro un īsteno šāda vērtības:

- **Taisnīgums un godīgums** – mēs ievērojam personu vienlīdzību likuma priekšā, esam taisnīgi likumu piemērošanā un lēmumu pieņemšanā, korekti saskarsmē ar klientiem, kolēģiem un sadarbības partneriem
- **Profesionalitāte** – mēs nepārtraukti pilnveidojam savas profesionālās zināšanas un uzlabojam prasmes. Zināšanas amata pienākumu veikšanai ir augstā līmenī
- **Konfidencialitāte** – mēs ievērojam konfidencialitāti, neizpaužam un neizmantojam savās vai citu personu interesēs informāciju, kas iegūta, pildot amata pienākumus
- **Cienā pret klientu** – mēs esam pieklājīgi un korekti attiecībā pret jebkuru personu, vienkāršojam un pilnveidojam pakalpojumu saņemšanas procedūras, nodrošinām informāciju par pakalpojumu saņemšanas iespējām
- **Tiesiskums** – mēs ievērojam normatīvo aktu prasības publisko pakalpojumu sniegšanā, nodrošinām ar pakalpojumu sniegšanu saistīto sūdzību un apstrīdēto lēmumu izskatīšanu, pakalpojuma atteikuma gadījumā vai negatīva lēmuma gadījumā pamatojam atteikumu, balstoties uz normatīvo aktu prasībām

KOMISIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA

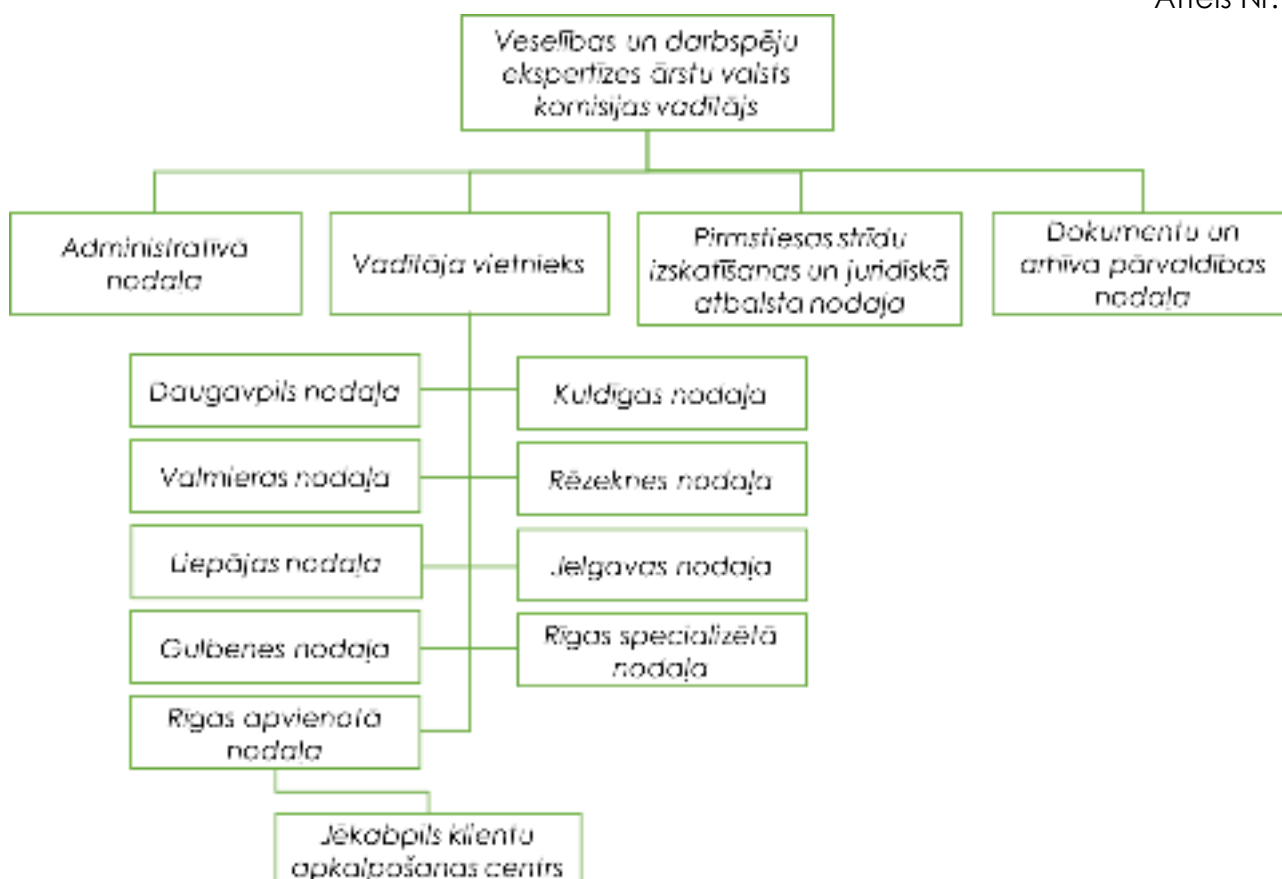
Komisija ir labklājības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras pamatfunkcija ir veikt prognozējamas invaliditātes un invaliditātes ekspertīzi [Invaliditātes likuma 7.panta pirmajā un otrajā daļā](#) noteiktajām personām.

Komisijas juridisko statusu, funkcijas, uzdevumus, kompetenci, tiesības un tiesiskuma nodrošināšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2011.gada 26.aprīļa noteikumi Nr.315 "[Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas nolikums](#)".

Komisijas struktūra, darba organizācija, Komisijas vadītāja, vadītāja vietnieka, ierēdņu un darbinieku (turpmāk visi kopā – nodarbinātie) kompetence, tiesības un pienākumi noteikti Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas reglamentā.

Komisijas struktūrshēma

Attēls Nr.1

FINANŠU RESURSI UN KOMISIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI

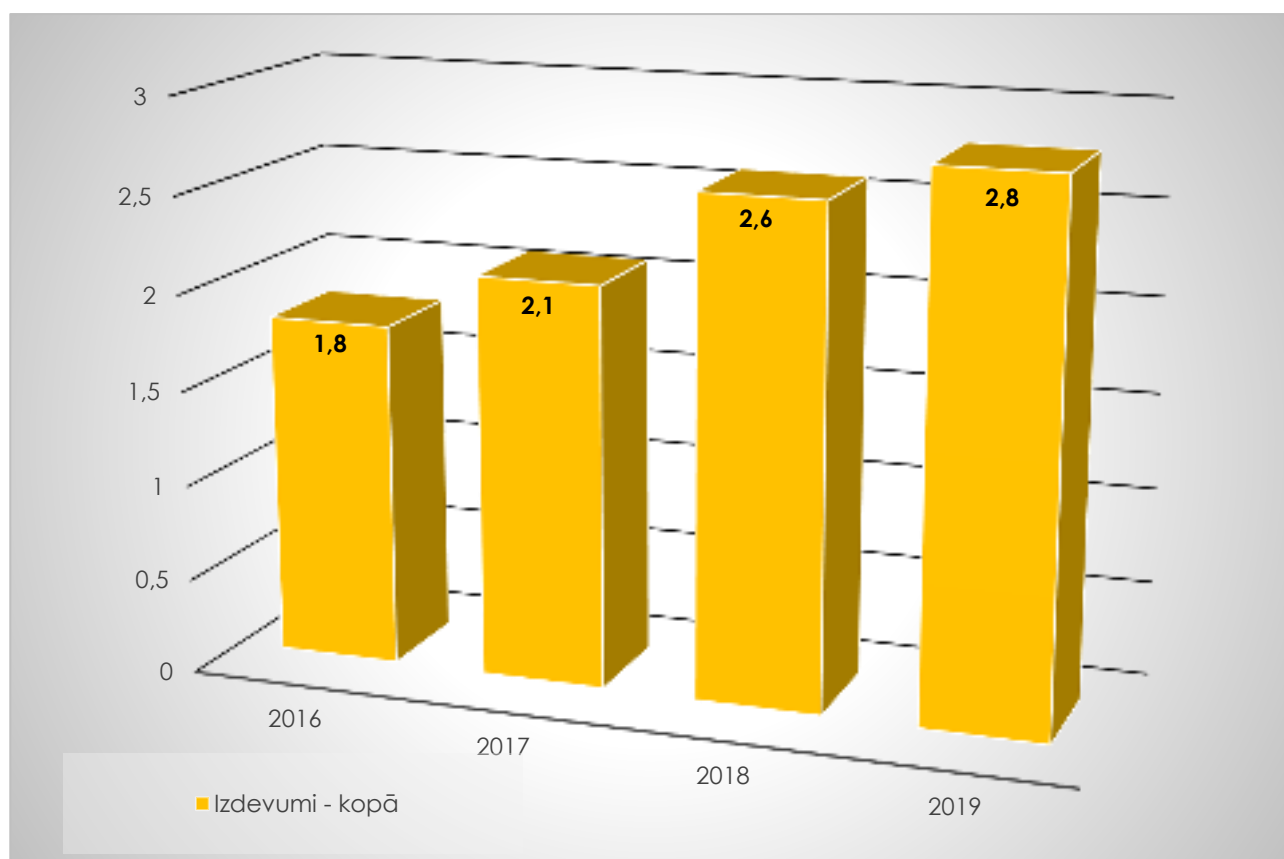
FINANŠU RESURSI

Komisijas darbības nodrošināšanai pārskata gadā tika izlietoti finanšu līdzekļi no šādām valsts budžeta apakšprogrammām/pasākumiem:

1.Programma Valsts budžeta apakšprogramma 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" ar kopējo finansējumu 2019.gada izdevumiem **2 773 477 euro**.

Izdevumu izmaiņas valsts budžeta apakšprogrammā 05.62.00 "Invaliditātes ekspertīžu nodrošināšana" 2016.-2019.gadā, milj. euro

Attēls Nr.2

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2018.gadā (faktiskā izpilde euro)	2019.gadā	
			Apstiprināts likumā (euro)	Faktiskā izpilde (euro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	2 608 092	2 443 228	2 773 477
1.1.	dotācijas	2 267 209	2 443 228	2 659 889
1.2.	transferti	340 883	0	113 588
2.	Izdevumi (kopā)	2 607 546	2 443 228	2 773 477
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 552 175	2 439 228	2 719 402
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 552 175	2 439 228	2 719 402
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	55 371	4 000	54 075

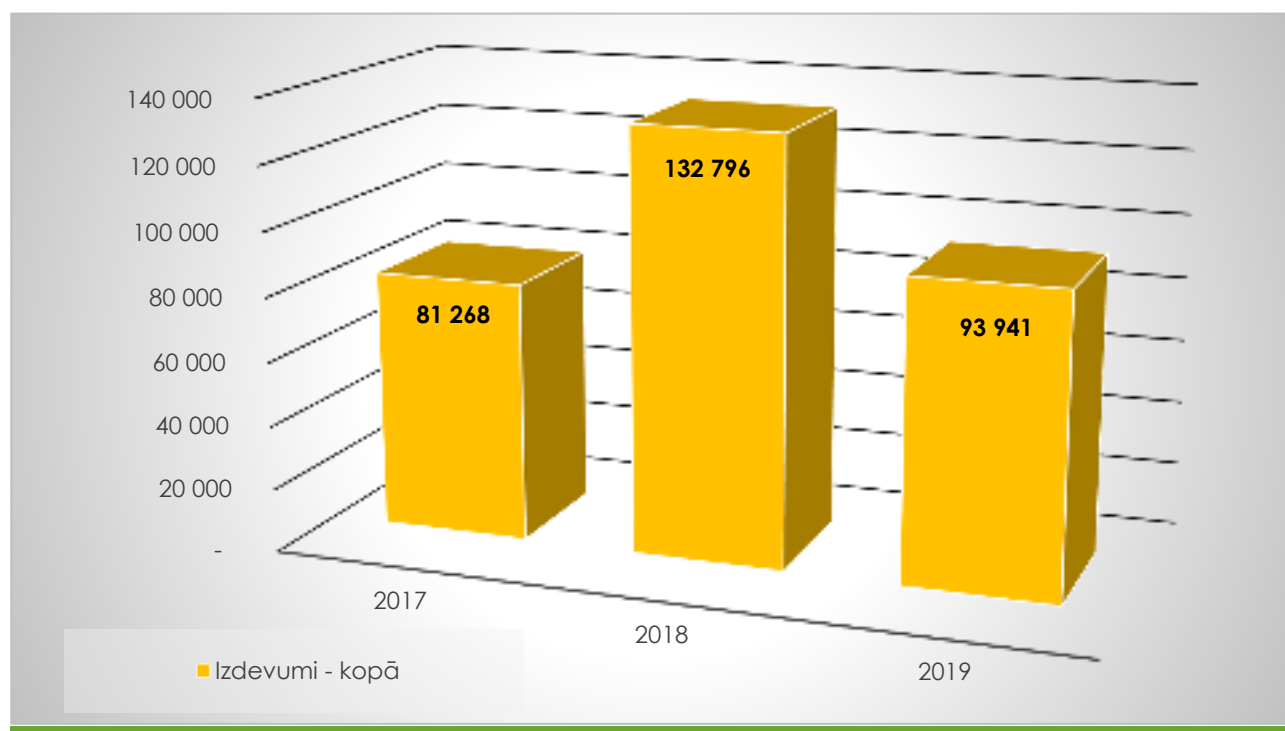
Finansējums izmantots atbilstoši plānotajam, lai pārskata periodā nodrošinātu Komisijas funkciju veikšanu. Izdevumi palielinājums galvenokārt saistāms ar konkurēt spējīgu atalgojuma nodrošināšanu Komisijas vecākajiem ārstiem ekspertiem un ārstiem ekspertiem.

2.Programma Valsts budžeta apakšprogrammas 63.07.00 "Eiropas Sociālā fonda īstenotie projekti labklājības nozarē (2014.–2020.gadā)" ESF projekta "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" (Nr.9.1.4.3/16/I/001) ar finansējumu 2019.gada izdevumiem **93 941** euro apmērā.

Izdevumu izmaiņas ESF projekta "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" īstenošanai 2017.-2019. gadā, euro

Attēls Nr.3

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2018.gadā (faktiskā izpilde euro)	2019.gadā	
			Apstiprināts likumā (euro)	Apstiprināts likumā (euro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	132 796	97 654	93 941
1.1.	dotācijas	132 796	97 654	93 941
2.	Izdevumi (kopā)	131 952	97 654	93 941
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	123 365	97 654	93 941
2.1.1.	kārtējie izdevumi	123 365	97 654	93 941
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	8 587	0	0

Pārskata gadā noslēdzās Eiropas Sociālā fonda projekta "Bērnu invaliditātes noteikšanas sistēmas pilnveide" īstenošana, kura laikā izstrādāta metodika "Metodika Starptautiskās funkcionēšanas nespējas un veselības klasifikācija bērnu un jauniešu versija principu piemērošanai invaliditātes noteikšanai bērniem līdz 18 gadu vecumam (neieskaitot)" (turpmāk – metodika).

Projekta laikā izstrādātā metodika novērš līdzšinējās galvenās problēmas:

- funkcionālo spēju un veselības stāvokļa atšķirības, bet statuss visiem tiek noteikts viens – bērns ar invaliditāti;
- principiāli būtiskas atšķirības izvērtēšanā sasniedzot 18 gadu vecumu;
- pretrunas izvērtējot bērna invalīda īpašas kopšanas nepieciešamību (diagnožu saraksts) un īpašas kopšanas nepieciešamību (Bartela indekss) pieaugušai personai ar invaliditāti.

Projekta ietvaros organizētas apmācības, informatīvi izglītojošs pasākums un seminārs. Projekta noslēguma seminārs organizēts 2019.gada 6.decembrī, kurā piedalījās ģimenes ārsti, pediatri, ārsti eksperti, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvji un bērnu ar invaliditāti vecāki. Seminārā tika prezentēta metodika, bērnu funkcionālo spēju pašnovērtējuma anketa un funkcionēšanas ierobežojumu noteikšanas kritēriji.

Noslēdzoties projektam, Labklājības ministrijā prezentēti pilnveidotās invaliditātes noteikšanas sistēmas ieguvumi –

- metodika dod iespēju plašāk un elastīgāk veikt izvērtējumu būtiski uzlabojot izvērtējuma rezultātus, jo metodika paredz izvērtēt visus bērna dzīves aspektus;
- nodrošināti mērķētāki pakalpojumi, jo katram bērnam tiek noteikts funkcionēšanas ierobežojumu spektrs (mobilitātes, komunikācijas, pašaprūpes u.c. traucējumi);

un sniegti priekšlikumi –

- mainīt pieeju no „persona ar invaliditāti” uz „persona ar funkcionēšanas traucējumiem”;

- noteikt funkcionēšanas ierobežojuma smaguma pakāpi ne tikai kā kritēriju invaliditātes statusa piešķiršanai, bet arī lēmuma pieņemšanai par personas ar invaliditāti īpašas kopšanas vai asistenta pakalpojuma nepieciešamības noteikšanu.

3.Programma Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākumu "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība" ar finansējumu

2019.gada izdevumiem **316 001 euro** apmērā.

Tabula Nr.3

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2019.gadā	
		Apstiprināts likumā (euro)	Faktiskā izpilde (euro)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	0	316 001
1.1.	dotācijas	0	316 001
2.	Izdevumi (kopā)	0	316 001
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	0	80 941
2.1.1.	kārtējie izdevumi	0	80 941
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	0	235 060

Pārskata perioda gadā uzsākts īstenot ERAF projektu „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” (Nr. 2.2.1.1/19/I/004). Starp Komisiju un Centrālo finanšu un līguma aģentūru 2019.gada 7.novembrī tika noslēgta vienošanās par finansējuma piešķiršanu ERAF projekta īstenošanai. ERAF projekts tiek īstenots saskaņā ar Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1.pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” nosacījumiem.

Projekta mērķis ir uzlabot invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitāti un samazināt administratīvo slogu, nodrošinot lietotājiem draudzīgākus publiskos pakalpojumus un Komisijas darbības efektivitātes paaugstināšanos, kā arī, veicinot arvien aktīvāku IIS esošo datu izmantošanu citās valsts un pašvaldību iestādēs, ievērojot vienreizes principu un nepieprasot datu subjektiem iesniegt tos atkārtoti, paplašināt Komisijas pakalpojumu saņemšanas kanālu skaitu un pilnveidot elektroniski sniegto pakalpojumu iespējas un veikt Komisijas procesu optimizāciju un pilnveidot IIS programmatūru.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks uzlabota valsts pārvaldes darbības efektivitāte: uzlabota savstarpējā sadarbība un informācijas apmaiņa starp iesaistītajām pusēm, atvieglota Komisijas pārziņā esošās IIS darbība, tiks samazinātas pakalpojumu

sniegšanas izmaksas, izmantots centralizēts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju potenciāls publisko pakalpojumu sniegšanā, minimizētas potenciālo kļūdu iespējas.

DARBĪBAS REZULTĀTI

Lai nodrošinātu Komisijas sniegto pakalpojumu pieejamību saņemšanai klātienē visā Latvijas teritorijā, klientu apkalpošana tiek organizēta astoņās reģionālajās nodaļās (Rīgas apvienotā nodaļa, Daugavpils nodaļa, Gulbenes nodaļa, Jelgavas nodaļa, Kuldīgas nodaļa, Liepājas nodaļa, Rēzeknes nodaļa un Valmieras nodaļa) un vienā klientu apkalpošanas centrā (Rīgas apvienotās nodaļas Jēkabpils klientu apkalpošanas centrs).

Personas funkcionēšanas ierobežojumu pakāpi izvērtē Komisijas ārsti eksperti, savukārt, pamatojoties uz izvērtējumu, Komisijas amatpersona izdod lēmumu, ar kuru nosaka:

- prognozējamu invaliditāti, ja personas funkcionēšanas ierobežojuma pakāpe atbilst prognozējamās invaliditātes noteikšanas kritērijiem;
- invaliditāti un/vai vispārējo darbību zaudējumu procentos, ja personas funkcionēšanas ierobežojuma pakāpe atbilst invaliditātes un vispārējo darbību zaudējuma noteikšanas kritērijiem;
- invaliditātes cēloni un termiņu.

Komisijas amatpersona var izdot atzinumu:

- par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai;
- par īpašas kopšanas nepieciešamību personai ar invaliditāti;
- par asistenta pakalpojuma nepieciešamību;
- par normatīvajos aktos noteiktajiem atvieglojumiem naturalizācijas procedūras uzsākšanai Latvijas pilsonības iegūšanai;
- par darbnespējas lapas pagarināšanu pārejošas darbnespējas periodā, kas turpinās ilgāk par 26 nedēļām, ja darbnespēja ir nepārtraukta;
- par personas līdz 18 gadu vecumam veselības stāvokļa atbilstību invaliditātes noteikšanas kritērijiem, kādi normatīvajos aktos bija paredzēti invaliditātes noteikšanai personas aprūpes laikā, ja tas nepieciešams bērna vecākam vai aizbildnim, pieprasot vecuma pensiju uz atvieglotiem noteikumiem sakarā ar bērna ar invaliditāti aprūpi.

Tabula Nr.4

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2019.gadā		
		Plānotais	Izpilde	Izpilde %
Saņemtie iesniegumi invaliditātes ekspertīzei	Iesniegumu skaits	72 000	70 271	97,60
Personas, kurām veikta pirmreizējās invaliditātes ekspertīze	Ekspertīžu skaits	17 500	24 307	138,90

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2019.gadā		
		Plānotais	Izpilde	Izpilde %
Personas, kurām veikta atkārtotās invaliditātes eksperfīze	Eksperfīžu skaits	38 000	41 829	110,08
Izsniegti atzinumi	Atzinumu skaits	35 000	47 422	135,49
Izvērtētas un sagatavotas E-veidlapas saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu	E-veidlapu skaits	800	704	88,00
Izvērtētas un sagatavotas veidlapas saistībā ar starpvalstu (Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas) līgumu izpildi	Veidlapu skaits	320	336	105,00
Izsniegtas invaliditātes apliecības	Apliecību skaits	65 000	66 581	102,43
Iesnieguma par invaliditātes eksperfīzi vidējais izskatīšanas ilgums	Dienu skaits	30	28,92	-
Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes eksperfīzei skaits un īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita	Iesniegumu skaits/%	750/1.1%	668/0,95%	-

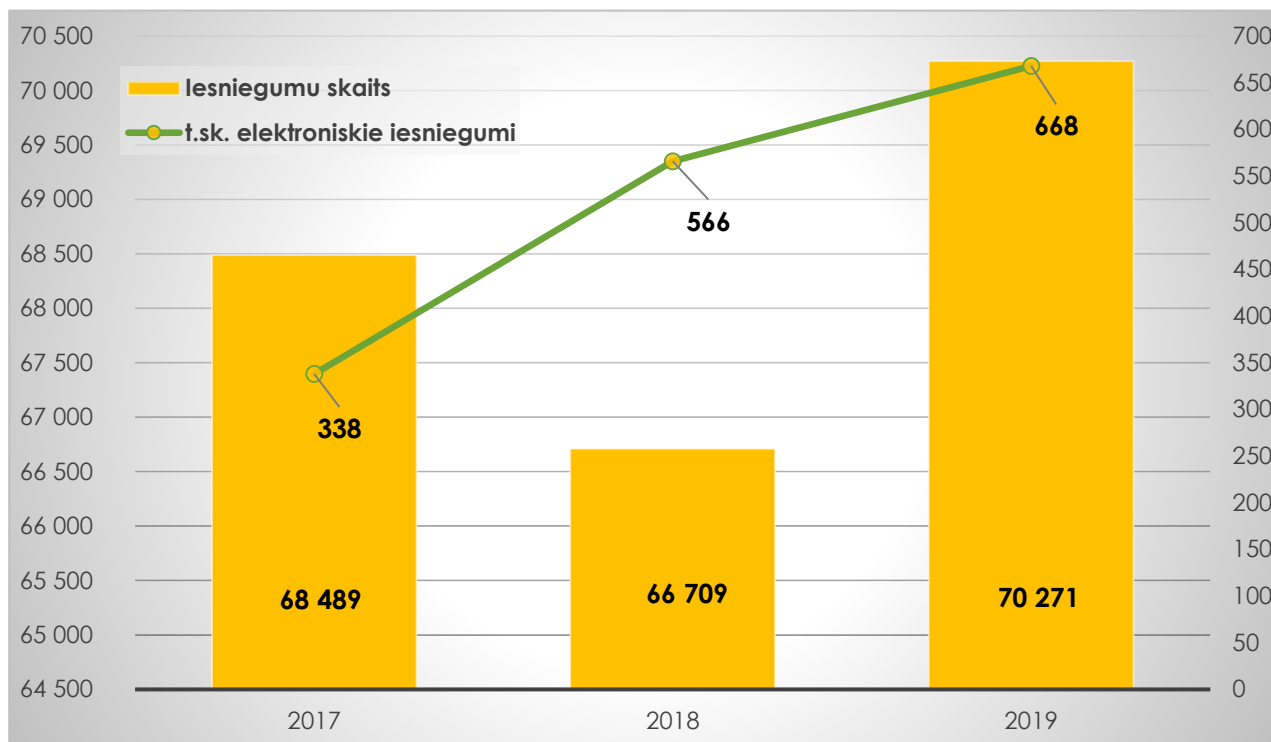
Rezultatīvā rādītāja *“Saņemtie iesniegumi invaliditātes eksperfīzei (skaits)”* Komisija izpildījusi 97,60% apmērā. Savukārt rādītāja *“Elektroniski saņemto iesniegumu invaliditātes eksperfīzei skaits un īpatsvars no kopējā iesniegumu skaita (skaits/%)”* izpilde nesasniedza plānoto vērtību 1,1%. Šāds izpildes rezultāts saistāms gan ar to, ka invaliditātes eksperfīzei papildu iesniegumam jāiesniedz arī ģimenes ārsta nosūtījums, medicīniskie dokumenti, pašvērtējuma anketa un citi saistošie dokumenti, kurus šobrīd, izmantojot e-pakalpojumu *“Iesniegums par invaliditātes eksperfīzi”*, pievienot nevar, kas vairāk saistīts ar klientu raksturīgajām vecuma iezīmēm. Lai gan Komisijā elektroniski saņemto iesniegumu skaits joprojām ir salīdzinoši neliels, tomēr ik gadu ir vērojams e-pakalpojuma izmantošanas pieaugums (skat. Attēls Nr.4).

Iesnieguma par invaliditātes eksperfīzi vidējais izskatīšanas ilgums pārskata gadā 28,92 dienas un salīdzinot ar 2018.gadu izskatīšanas ilgumu izdevies saīsināt par gandrīz 4 dienām (2018.gadā vidējais iesniegumu izskatīšanas ilgums 32,87 dienas). Tas izdevies tāpēc, ka regulāri tiek monitorēta saņemto un izskatīto iesniegumu

plūsma, gan tāpēc, ka, veicot ģimenes ārstu apmācības, izdevies uzlabot nosūtījumu uz Komisiju kvalitāti, kā rezultātā ekspertīzi var veikt īsākā laika periodā.

Saņemto iesniegumu invaliditātes ekspertīzei izmaiņas 2017.-2019.gadā, skaits

Attēls Nr.4

Pārskata gadā veiktas 66 136 pirmreizējās un atkārtotās invaliditātes ekspertīzes.

Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem veikto pirmreizējās invaliditātes ekspertīžu skaits pilngadīgām personām ir mazliet mazāks, savukārt bērniem līdz 18 gadu vecumam (neieskaitot) veikto ekspertīžu skaits ir nedaudz pieaudzis (skat. Attēls Nr.5). Pēc dzimuma struktūras (ieskaitot bērnus) pirmreizēja invaliditātes ekspertīze veikta 12 796 sievietēm un 11 511 vīriešiem.

Informāciju par bērniem, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadaļumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2019.gadā Latvijā skatīt 3.pielikumā

Pārskata gadā veiktas 40 073 atkārtotas invaliditātes ekspertīzes pieaugušajiem, savukārt bērniem veiktas 1756 atkārtotas invaliditātes ekspertīzes. Kopumā, salīdzinot ar diviem iepriekšējiem gadiem, atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaits ir samazinājies (skat. Attēls Nr.6). Atkārtoti invaliditātes ekspertīze, vērtējot pēc dzimuma struktūras (ieskaitot bērnus), veikta 21 349 sievietēm un 20 480 vīriešiem.

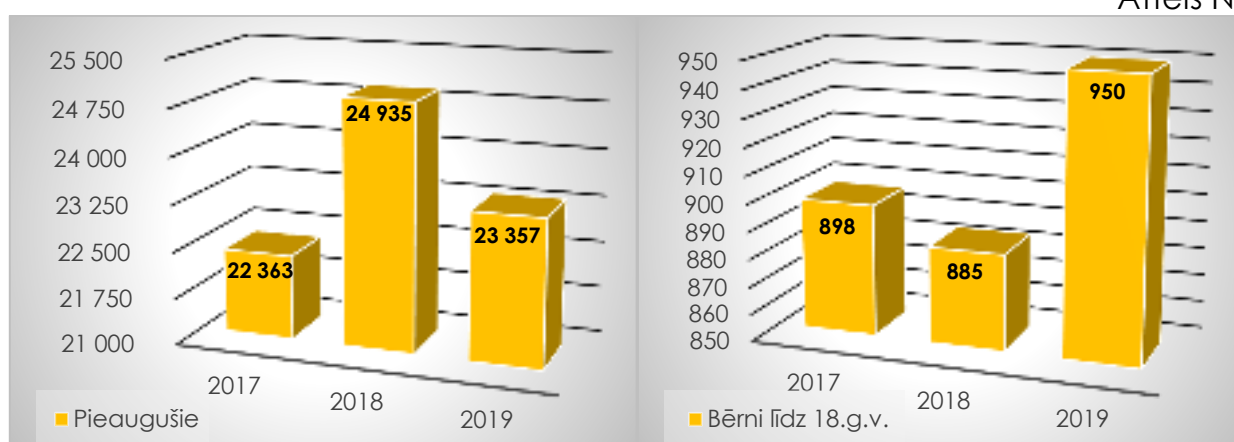
Atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaits 2019.gadā ir mazāks kā 2017. un 2018.gadā. Tas saistīts ar iepriekšējos divos gados 7739 gadījumos tika piemēroto iepriekš izdotā administratīvā akta (t.sk. atzinumu) darbības termiņa pagarināšanu uz laiku līdz

sešiem mēnešiem. Būtisks atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaita noteicošs aspekts ir iepriekšējos gados izdoto lēmumu skaits pirmreizējās un arī atkārtotās invaliditātes noteikšanai uz sešiem mēnešiem, gadu vai diviem gadiem. Lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu efektīvāku pakalpojumu sniegšanu Komisija kopš 2017.gada pastiprināti vērtē, un gadījumos, kad vērojami stabili un neatgriezeniski funkcionēšanas ierobežojumi, piešķir invaliditāti uz mūžu, proti samazinot atkārtoto invaliditātes ekspertīžu iesniegumu skaitu turpmākajos gados.

Informāciju par uzskaitē esošām pilngadīgām personām ar invaliditāti sadalījumā pa vecuma grupām, dzimumu un nodarbinātību 2019.gada decembrī Latvijā skatīt 1.pielikumā.

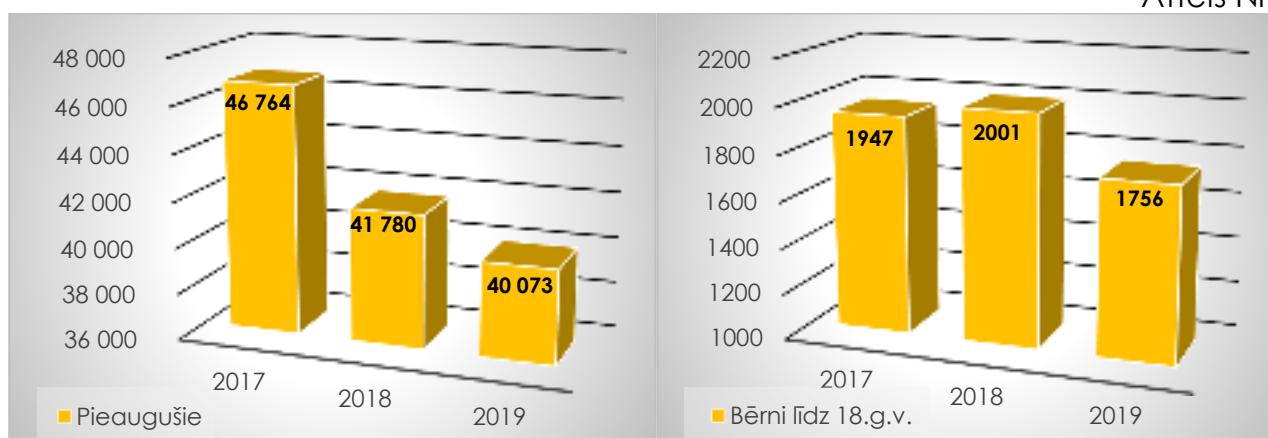
Pirmreizējās invaliditātes ekspertīžu skaita izmaiņas 2017.-2019.gadā

Attēls Nr.5

Atkārtotas invaliditātes ekspertīžu skaita izmaiņas 2017.-2019.gadā

Attēls Nr.6

Pārskata gadā, pamatojoties uz veiktajām invaliditātes ekspertīzēm, pieņemti 71 677 lēmumi, tai skaitā 66 099 par invaliditāti, 49 par prognozējamo invaliditāti un 5529 lēmumi par darbspēju zaudējumu ar speciālajiem cēloņiem.

Informāciju par pilngadīgām personām, kurām noteikta prognozējamā invaliditāte 2019.gadā Latvijā skatīt 2.pielikumā.

Informāciju par uzskaitē esošām personām ar invaliditāti skaitu sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2019.gada decembrī Latvijā skatīt 4.pielikumā.

Invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma ietvaros klientiem sniedz atzinumus, kas dod iespēju saņemt dažādus atvieglojumus un sociālos pakalpojumus. Kopumā pārskata gadā izsniegti 47 422 atzinumi, kas pārsniedz plānoto gada vērtību 35 000. Izsniegto atzinumu skaits ir atkarīgs no personu pieprasījuma pēc šī pakalpojuma invaliditātes ekspertīzes laikā. Izsniegto atzinumu skaita plānotās vērtības pārsniegšana saistāma ar iespējām personai iegūt sociālo un finansiālo atbalstu, turklāt persona var lūgt atzinumu izsniegt jau esot invaliditātes statusā, pamatojoties uz jauniem izmeklējumu datiem, kas arī veido palielinātu izsniegto atzinumu skaitu, turklāt vienai personai var vienlaicīgi tikt izsniegti vairāki dažāda veida atzinumi. Ņemot vērā lielo senioru īpatsvaru pirmreizējos un kopējos invaliditātes rādītājos, kas saistāms ar šī vecuma posma sliktāku veselības stāvokli kā vidēji sabiedrībā, kā arī to, ka gan seniori, gan personas ar invaliditāti ir pakļautas salīdzinoši augstam nabadzības riskam, šāda tendence ir vērtējama kā loģiska.

Visbiežāk 2019.gadā, pamatojoties uz invaliditātes ekspertīzes rezultātiem, izsniegti atzinumi par medicīniskajām indikācijām vieglā automobiļa speciālai pielāgošanai un pabalsta saņemšanai transporta izdevumu kompensēšanai, sasniedzot 16 175 atzinumus. Salīdzinot ar iepriekšējiem diviem periodiem, izsniegto atzinumu skaitam ir tendence pieaugt, norādot, ka klienti ir ieinteresēti saņemt sociālos atvieglojumus un pakalpojumus. Šāds atzinums tiek izsniegts, ja persona ar invaliditāti atbilst noteiktiem [kritērijiem](#).

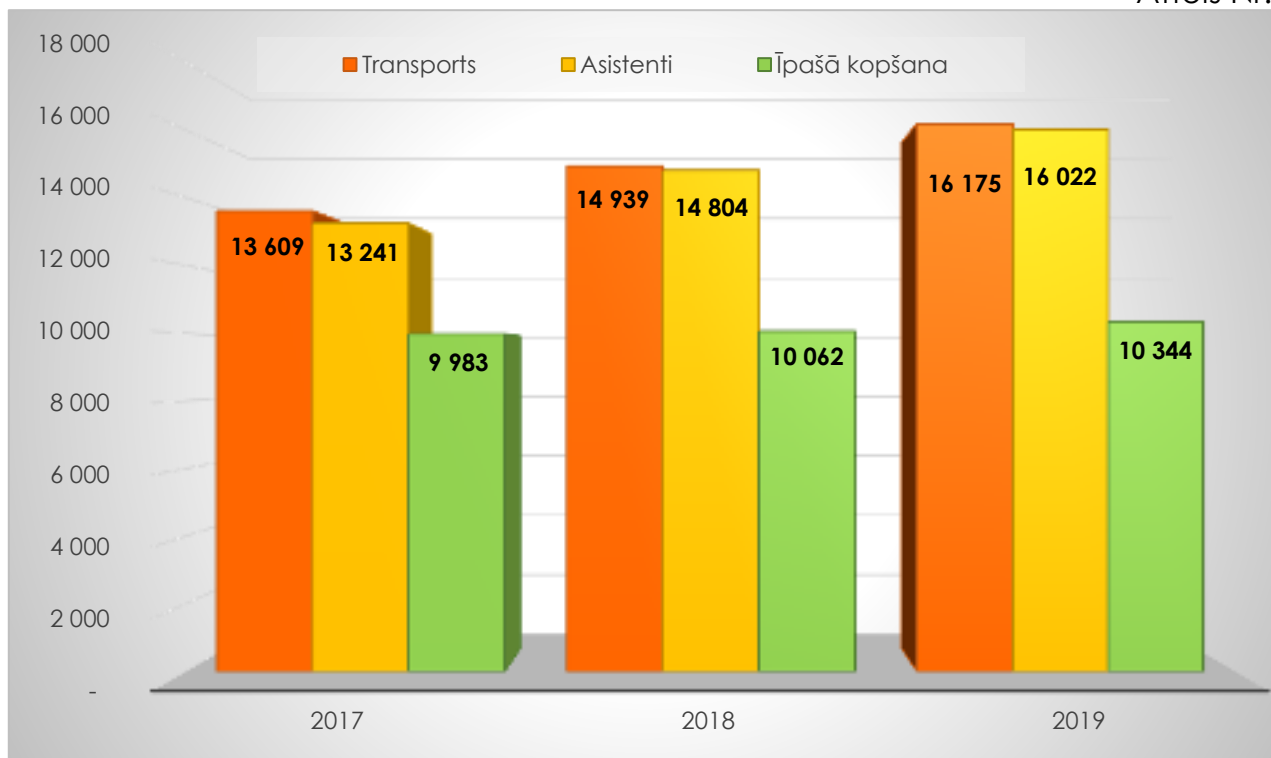
Otrs biežāk izsniegtais atzinuma veids ir par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nepieciešamību, pārskata gadā izsniegts 16 022 šāda veida atzinums. Arī šī atzinuma izsniegšanas gadījumu skaits kopš 2017.gada turpina pieaugt, kas norāda uz personu ar smagu un ļoti smagu invaliditāti nepieciešamību saņemt atbalstu ārpus mājokļa, lai mazinātu invaliditātes sekas, palīdzot personai integrēties sabiedrībā: nokļūt uz darbu, izglītības iestādē, dienas aprūpes centru, sociālās rehabilitācijas institūciju, ārstniecības iestādēm un citām institūcijām, kā arī iespēju nokļūt uz dažādiem sociāliem un sabiedriskiem pasākumiem (iepirkšanās, teātris, koncerti, sporta spēles u.c.), šādi veicinot personu ar invaliditāti mobilitāti un iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē, kā arī, lai atslogotu personas ar invaliditāti ģimenes locekļus.

Trešais visbiežāk izdotais atzinuma veids ir par īpašas kopšanas nepieciešamību personai ar I invaliditātes grupu. Šāds atzinums tiek izsniegts, ja personai nepieciešama 24 stundu palīdzība un uzraudzība garīgo spēju ierobežojuma dēļ, ja ārstējošais psihiatrs personai ir konstatējis stabilus, ar ārstēšanu nekoriģējamus uzvedības traucējumus, kuru dēļ persona apdraud savu vai citu personu veselību, drošību vai dzīvību vai personas pašaprūpes un mobilitātes spēju novērtējums (Bartela indekss) atbilstoši [Ministru kabineta 2019.gada 3.decembra noteikumiem](#)

Nr.578 "Noteikumi par sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu no valsts budžeta līdzekļiem sociālās rehabilitācijas institūcijā" 3.pielikumā noteiktajiem kritērijiem ir no 1 līdz 6 punktiem. Līdzīgi kā divos iepriekš minēto atzinumu veidos, arī šī veida atzinuma izsniegšanā ik gadu ir manāms pieaugums.

Trīs biežāk izdoto atzinumu skaits 2017.-2019.gadā

Attēls Nr.7

Bez iepriekš minētajiem atzinumiem pārskata gadā tika izsniegti arī 4833 atzinumi par medicīniskām indikācijām pārejošas darbnespējas pagarināšanai pēc 26 nedēļām (2018.gadā izsniegti 4775 atzinumi, 2017.gadā – 4037 atzinumi) un 48 atzinumi par medicīniskām indikācijām atvieglojumiem naturalizācijas procedūras veikšanai Latvijas pilsonības iegūšanai (2018.gadā – 48 atzinumi, 2017.gadā – 40 atzinumi).

Komisija pārskata gadā personām izsniegusi 66 581 invaliditāti apliecinošu apliecību. Salīdzinājumā ar 2018.gadu, izsniegto apliecību skaits ir līdzīgā līmenī, 2018.gadā izsniegtas 67 155 invaliditāti apliecinošas apliecības, bet 2017.gadā – 69 307 invaliditāti apliecinošas apliecības. Invaliditātes apliecības izsniegtas atbilstoši pieņemto lēmumu par invaliditātes noteikšanu skaitam, kā arī daļa apliecību izsniegtas nozaudēto vai bojāto apliecību vietā.

Komisijā 2019.gadā saņemti 1939 lēmumu apstrīdēšanas iesniegumi. Izskatot apstrīdēšanas iesniegumus, pieņemti 2348 lēmumi invaliditātes jautājumos, no kuriem spēkā atstāti 1653 lēmumi (t.sk. atzinumi) jeb 70,4 % no visiem apstrīdēšanas procesā pieņemtajiem lēmumiem. Pārskata periodā pieņemti 695 lēmumi (t.sk.

atzinumi) par iepriekš izdotā lēmuma (t.sk. atzinuma) atcelšanu vai grozīšanu, kas ir 29,6% no visiem apstrīdēšanas procesā pieņemtajiem lēmumiem. Galvenais iemesls iepriekš pieņemto lēmumu atcelšanai vai grozīšanai ir jaunas vai papildu informācijas saņemšana apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanas laikā, kas ir par pamatu jauna lēmuma izdošanai, kas ir labvēlīgs personai. Tāpat iemesls iepriekš pieņemtā lēmuma atcelšanai vai grozīšanai ir bez personas klātbūtnes veiktā invaliditātes ekspertīze, proti, apstrīdēšanas procesa ietvaros, tiekoties ar personu klātienē, tiek novērots un gūts faktiskais pierādījums par personai piemītošu daudz smagāku funkcionālo traucējumu kopumu, nekā tas noprotams no iesniegtajiem dokumentiem, tai skaitā nepilnīgi atspoguļota informācija ārsta nosūtījumā uz Komisiju, kā rezultātā administratīvai akts tiek mainīts par labu personai.

Rezultatīvā rādītāja *“Izvērtētas un sagatavotas E213 veidlapas saskaņā ar Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu (skaits)”* izpildi – 800, Komisija izpildījusi 88% apmērā, izsniedzot 704 E213 veidlapas, tai skaitā:

- 288 E213 veidlapas „EEZ detalizēts medicīniskais ziņojums” par personām Latvijā noteikto invaliditāti;
- 416 no ārvalstīm saņemtās E213 veidlapas, balstoties uz kurām pieņemti lēmumi par invaliditāti saskaņā ar Latvijā spēkā esošajiem invaliditātes kritērijiem.

Rezultatīvā rādītāja *“Izvērtētas un sagatavotas veidlapas saistībā ar starpvalstu (Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas), izpildi (skaits)”* izpildi – 320 dokumenti, Komisija izpildījusi 105% apmērā, izsniedzot 336 veidlapas, tai skaitā:

- par personām Latvijā noteikto invaliditāti sagatavoti un Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas kompetentajām institūcijām nosūtīti 116 ekspertīzes aktu noraksti;
- VSAA nosūtīti 220 lēmumi par invaliditāti, kura noteikta, pamatojoties uz medicīniski sociālās ekspertīzes aktu norakstiem, kas saņemti no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas kompetentajām institūcijām.

Ik dienu no Komisijas IIS uz VSAA tiek eksportēti dati par dienas laikā pieņemtajiem invaliditātes lēmumiem un izsniegtajiem atzinumiem, kā arī pēc VSAA pieprasījuma Komisija, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu vai divpusējiem starpvalstu līgumiem par sadarbību sociālās drošības jomā, sagatavo detalizētus medicīniskos ziņojumus (ārsta atzinumus) par personām, kurām Latvijā noteikta invaliditāte vai izvērtē ārvalstu detalizētos medicīniskos ziņojumus (ārsta atzinumus) un pieņem lēmumus par invaliditāti saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem.

Administratīvā sloga mazināšanai 2018.gadā uzsākts un 2019.gadā izveidotas starpsistēmu saskarnes ar Nacionālo veselības dienestu un SIA Autotransporta direkciju, kas ļauj institūcijām tiešsaistē aplūkot nepieciešamos noteikta apjoma datus par personām ar invaliditāti.

Lai mazinātu personu ar invaliditāti un iestāžu administratīvo slogu, Komisija nodrošina iespēju izmantot valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv izvietotos Komisijas E-pakalpojumus. Izmantojot piedāvātos E-pakalpojumus, nodrošinātas iespējas klientiem iegūt vēlamu informāciju, aplūkojot savus ar invaliditātes ekspertīzi saistītos datus vai piesakoties Komisijas pakalpojumam elektroniskā veidā, vai juridiskām personām (kurām ir spēkā esoši sadarbības ar Komisiju līgumi par personu invaliditātes statusa pārbaudes informācijas sniegšanu Komisijas sadarbības partnera institūcijas pārstāvjiem) izmantojot iespēju tiešsaistē iegūt informāciju par fiziskas personas invaliditātes statusu.

- E-pakalpojumu [„Mani dati VDEĀVK”](#), kas nodrošina personai piekļuvi saviem invaliditātes ekspertīzes lēmumiem un atzinumiem, pārvaldīt savu informāciju Komisijā un iestādīt uzstādījumus automātiskai informācijas saņemšanai par invaliditātes termiņa beigām vai invalīda apliecības derīguma termiņa beigām, pārskata gadā izmantojuši 43 283 klienti (2018.gadā šo pakalpojumu izmantojuši 28 863 klienti);
- E-pakalpojumu [„Iesniegums VDEĀVK par invaliditātes ekspertīzes veikšanu”](#) izmantojuši 668 klienti. Sniegto pakalpojumu skaits turpina lēni, bet pakāpeniski pieaugt (2018.gadā – 566 iesniegumi, 2017.gadā – 338 iesniegumi);
- E-pakalpojums [„Iesniegums invaliditātes ekspertīzes lēmuma apstrīdēšanai”](#), kas nodrošina iespēju personām, kurām ir spēkā esoši invaliditātes ekspertīzes lēmumi, viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas tiešsaistē iesniegt Komisijā iesniegumu invaliditātes ekspertīzes lēmuma apstrīdēšanai, izmantots 812 reizes, kas ir 41,9% no kopējā saņemto iesniegumu skaita lēmuma apstrīdēšanai. Salīdzinot ar 2018.gadu E-pakalpojuma izmantošanas īpatsvars pret kopumā saņemtu lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu skaitu ir pieaudzis (2018.gadā – 29,4%, bet 2017.gadā – 26,7%);
- E-pakalpojums [„Invaliditātes apliecības atkārtota izsniegšana”](#), kas nodrošina iespēju atkārtoti saņemt invaliditātes apliecību dzīvesvietā, izmantots 326 reizes (2018.gadā - 164 reizes, bet 2017.gadā - 141 reizi);
- E-pakalpojumu [„Universālais pakalpojums personas invaliditātes statusa noteikšanai”](#) juridiskās personas 2019.gadā izmantojušas par 153 007 personām, veicot 2 746 010 darbības. E-pakalpojuma izmantošana salīdzinot ar iepriekšējiem periodiem, turpina pieaugt, kopš e-pakalpojuma izveides 2014.gadā, to izmanto vairāk kā 100 dažādas juridiskās personas.

Ņemot vērā, ka iepriekš klients dokumentus varēja iesniegt trīs dažādās Komisijas struktūrvienībās, radot klientos apjukumu un neizpratni, lai uzlabotu klientu apkalpošanu, proti, nodrošinātu lietīšķu, mūsdienīgu pakalpojumu saņemšanas vidi, operatīvu klientu apkalpošanu, izveidots vienots Komisijas klientu apkalpošanas centrs, kur ikviens klients vienuviet var noskaidrot sev interesējošos jautājumus par Komisijas pakalpojumiem un iesniedzamajiem dokumentiem. Savukārt 2019.gada novembrī Komisijas klientu apkalpošanas centrā tika uzstādīta jauna klientu plūsmas regulēšanas sistēma, kas ļauj veidot vairākas rindas vienlaicīgi un ir iespējams pārraudzīt klientu plūsmu pēc pakalpojumiem un gaidīšanas laika. Ieviešot šādu

klientu plūsmas regulēšanas sistēmu, klientam no ierašanās brīža, lai saņemtu pakalpojumu, gaidīšanas laiks samazinājies līdz 4 minūtēm iepriekšējo 10 minūšu vietā.

Lai nodrošinātu un atvieglotu klientiem pieeju Komisijas E-pakalpojumiem, pārskata gadā turpinājās sadarbība ar VARAM par Komisijas sniegto E-pakalpojumu izmantošanu VPVKAC. ESF Projekta "[Publisko pakalpojumu pārveides metodoloģijas izstrāde un aprobācija](#)" (Nr.3.4.2.3./18/I/001) ietvaros 2019.gada oktobrī un novembrī Komisijas pārstāvji piedalījās sešos apmācību semināros (Kandavā, Jelgavā, Jēkabpilī, Rēzeknē, Gulbenē, Alojā), prezentējot Komisijas pakalpojumus un apmācot VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistus par Komisijas E-pakalpojumiem. Lai īstenotu Komisijas pakalpojumu sniegšanu VPVKAC uzsākta trīspusēja līguma noslēgšana ar VARAM, Komisiju un 118 VPVKAC.

Pārskata gadā turpināti darbi, lai novērstu IIS darbības nestabilitāti un uzlabotu tās pieejamību ārējiem klientiem. 2018.gadā tika uzsākti un 2019.gadā pabeigti darbi pie IIS darbības nodrošināšanā izmantoto operētājsistēmu nomaiņas un IIS Oracle datu bāzu vadības sistēmas nomaiņu uz jaunākajām versijām.

Komisija turpina ārstu ekspertu apmācības, lai invaliditātes ekspertīzes un pieņemtie lēmumi būtu iespējami augstākā kvalitātē gan saturiski par personas veselības traucējumiem un funkcionēšanas ierobežojumiem, gan no administratīvā akta juridiskās noformēšanas aspekta.

Regulāri tiek pilnveidota un nodrošināta izdoto administratīvo aktu kontrole, nodrošinot, ka vecākais ārsts eksperts pieņemot lēmumu par invaliditāti pārbauda ārsta eksperta sagatavotā ekspertīzes akta kvalitāti un gadījumā, ja tā nav pietiekoša, atgriež to ārstam ekspertam uzlabošanai un precizēšanai.

Nepārtraukti notiek izdoto administratīvo aktu nejauša un regulāra pēcpārbaude, ko veic Komisijas vadītāja vietnieks. Incidentālās administratīvo aktu pēcpārbaudes veic Pirmstiesas strīdu izskatīšanas un juridiskā atbalsta nodaļa. Pārskata gadā kopumā pārbaudīti 2560 administratīvie akti.

Iesniegto medicīnisko dokumentu kopums invaliditātes ekspertīzei:

- Komisijas ārsts eksperts izvērtē ģimenes ārsta vai ārstējošā ārsta nosūtījumā uz Komisiju (veidlapa 088/u) ietverto informāciju, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju;
- Apkopojot tipiskākās nepilnības nosūtījumos un sadarbībā ar biedrību "Latvijas ģimenes ārstu asociācija" tiek veikta ģimenes ārstu apmācība korekta nosūtījuma uz Komisiju sagatavošanai.

Ekspertīzes akts:

- Komisijas vecākais ārsts eksperts pārbauda ekspertīzes aktu kvalitāti un nodrošina kvalitatīva lēmuma pieņemšanu. Nekvalitatīvi sagatavots ekspertīzes akts tiek atgriezts attiecīgajam ārstam ekspertam atkārtotai izskatīšanai vai papildināšanai.

Administratīvais akts (lēmums, atzinums):

- Komisijas vadītāja vietnieks veic izdoto administratīvo aktu regulāru pēcpārbaudi administratīvos aktus izvēloties pēc nejaušības principa.

Apstrīdēts Komisijas izdotais administratīvais akts:

- Pirmstiesas strīdu izskatīšanas un juridiskā atbalsta nodaļa veic visu apstrīdēto administratīvo aktu analīzi, apkopo konstatētos faktus un veic Komisijas vecāko ārstu ekspertu un ārstu ekspertu apmācību, lai nodrošinātu izdoto administratīvo aktu kvalitāti gan saturiski par personas veselības traucējumiem un funkcionēšanas ierobežojumiem, gan no administratīvā akta juridiskās noformēšanas aspekta.

Pārskata gadā Labklājības ministrijas auditori snieguši ieteikumus iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai un iespējamo risku un nelabvēlīgo seku mazināšanai, kas saistīti, galvenokārt, ar Komisijas darbības efektivitātes celšanu, procesu optimizāciju un iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu.

Komisija 2019.gadā ievieša Labklājības ministrijas audita departamenta ieteikumus šādos auditos:

- Atbalsta funkciju kvalitāte un produktivitātes ieguldījuma izvērtējums – ieteikumu izpilde noris atbilstoši izpildes grafikam, turpinās arī 2020.gadā;
- Iepirkumu plānošana, veikšana un līgumsaistību izpildes kontrole – ieteikumi sekmīgi ieviesti atbilstoši izpildes grafikam.

Papildus iepriekš minētajam, pārskata periodā izstrādāti un aktualizēti vairāki Komisijas iekšējie normatīvie akti, kas regulē gan pamatfunkciju izpildi, gan atbalsta funkciju nodrošināšanu, piemēram, aktualizēti iekšējie noteikumi par iepirkumu plānošanu un organizēšanu, invaliditātes apliecības aprites kārtību u.c.

Lai nodrošinātu vienotu izpratni par valsts pārvaldes vērtībām un uz tām balstītiem ētikas pamatprincipiem, kā arī tiem atbilstošu rīcību, sekmējot labu pārvaldību un vairojot sabiedrības uzticēšanos Komisijas ētikas kodekss aizstāts ar Ministru kabineta 2018.gada 21.novembra ieteikumiem Nr.1 "[Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi](#)".

PERSONĀLS

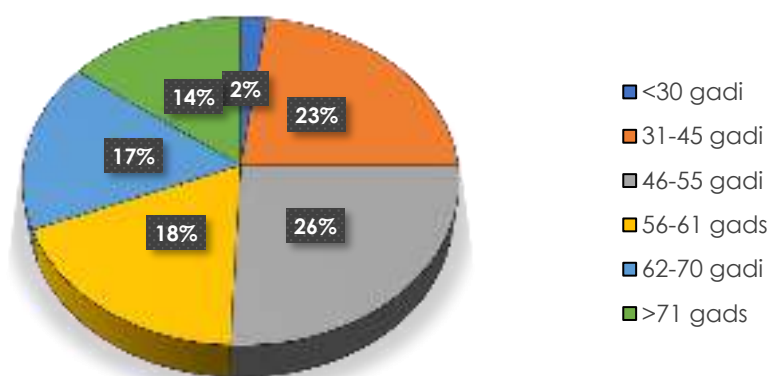
Lai sasniegtu Komisijas darbības stratēģiskos mērķus un nodrošinātu noteikto darbības virzienu profesionālu attīstību, Komisijas darbinieki ir nozīmīgākais iestādes resurss.

Komisijā faktiskais vidējais nodarbināto skaits pārskata gadā bija 138,33 personas, tai skaitā, 25,58 civildienesta ierēdņi un 112,75 darbinieki. Kopumā Komisijā 2019.gadā aizņemtas vidēji 120,6 amata vietas (t.sk. ESF projekta un ERAF projekta ietvaros). Personāla mainība pārskata gadā – 6%.

Pamatfunkciju nodrošināšanai struktūrvienībās nodarbināti 57% strādājošo, vadības un atbalsta funkciju veicēji 39%, projektu nodrošināšanu īstenoja 4% no Komisijā nodarbināto skaita.

Komisijas personāla sadalījums pa vecuma grupām 2019.gadā

Attēls Nr.9

Komisijā 61% nodarbināto strādā vairāk nekā trīs gadus, 32% strādā no viena līdz trīs gadiem, 7% strādā mazāk nekā vienu gadu.

Komisijā 70% nodarbināto ir akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Komisijas tīmekļa vietnē www.vdeavk.gov.lv pieejama informācija par Komisiju, tās funkcijām, regulāri tiek ievietota un atjaunota informācija par Komisijas aktualitātēm.

Komisijas pakalpojumu sniegšanā svarīga ir to saprotamība, operatīvāte, ērtība un vienkāršība, kā arī pozitīvas komunikācijas nodrošināšana. To var panākt, analizējot klientu vajadzības un ieinteresēto pušu prasības, izmantojot mūsdienīgas informācijas un tehnoloģiju sniegtās iespējas, uz klientu orientētus apkalpošanas principus.

Lai apzinātu klientu apmierinātību ar Komisijas sniegtajiem pakalpojumiem un darbību 2019.gadā Komisijas Rīgas apvienotās nodaļas klientu apkalpošanas zālē tika veikta aptauja par klientu apkalpošanas kvalitāti. Kopumā 86% respondentu apkalpošanu Komisijā novērtēja ar atzīmi 5 un 14% ar atzīmi 4 (skalā no 1 ļoti neapmierināts līdz 5 ļoti apmierināts). Komisija pateicas klientiem par sniegto viedokli, kas Komisijai ir ļoti būtisks. Saņemtā informācija tiek izmantota, lai attīstītu un pilnveidotu pakalpojumu kvalitāti atbilstoši labas pārvaldības un klientu apkalpošanas standartiem.

Komisijas IIS 2019.gadā veikti pilnveidojumi, kas ļauj izsekot personas iesnieguma virzībai un statusam, kā arī pēc administratīvā akta pieņemšanas, klients tiek informēts ar īsziņu mobilajā tālrunī par dokumentu saņemšanu klātienē, ja persona izteikusi šādu vēlmi, savukārt, ja persona izvēlējusies dokumentus saņemt pasta sūtījumā, tie tiek izsūtīti nākamās darba dienas laikā. Komisija saziņai ar klientu izmanto arī automātiskus SMS paziņojumus par noteiktās invaliditātes termiņa beigām.

Komisijas speciālisti gan mutiski, gan rakstiski konsultējuši klientus invaliditātes ekspertīzes jautājumos un jautājumos par dokumentu iesniegšanu invaliditātes ekspertīzei. Rakstiski sniegta informācija uz 2825 klientu iesniegumiem par Komisijas kompetencē esošajiem jautājumiem (t.i. iesniegumi/jautājumi, kuri nav tieši saistīti ar invaliditātes noteikšanas ekspertīzi).

Komisija nodrošina klientiem informācijas sniegšanu arī pa bezmaksas tālruni. Kopumā 2019.gadā saņemti 37 024 klientu zvani. Viena telefonkonsultācija vidēji ilgst 2,15 minūtes.

Sabiedrība par Komisijas darbību un tās sniegtajiem pakalpojumiem informēta, sniedzot intervijas Latvijas Radio Ziņu dienesta un citos plašsaziņas līdzekļos.

NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Kā vispārējo mērķi 2020.gadā un turpmākajos gados Komisija izvirza strādāt efektīvāk, optimāli izmantojot finanšu un personāla resursus.

- Turpināt ārstu ekspertu izglītošanu un apmācību invaliditātes ekspertīzes veikšanā, nodrošinot administratīvo aktu kvalitāti gan no saturiskā aspekta par personas veselības traucējumiem un funkcionēšanas ierobežojumiem, gan no administratīvā akta juridiskās noformēšanas aspekta.
- Stiprināt ārstu ekspertu profesionālās kompetences, pilnveidojot lietpratības pieeju IIS izmantošanā.
- Uzlabot darba vidi, nodrošinot atbalstu reģionālajām nodaļām darba telpas/vietas atjaunošanā.
- Nodrošināt kvalitatīvas un nepārtrauktas prognozējamās invaliditātes un invaliditātes ekspertīzes veikšanu un klientorientētu saskarsmi ar pakalpojumu saņēmējiem.
- Izveidot Komisijas sociālā tīkla *Facebook* lietotāja kontu, uzlabojot komunikāciju ar sabiedrību.
- Migrēt Komisijas tīmekļvietni uz vienoto valsts pārvaldes iestāžu tīmekļvietņu saturu pārvaldības sistēmu.
- Īstenot projekta Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekts Nr. 2.2.1.1/19/l/004 „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” aktivitātes atbilstoši 2020.gada plānam.
- Sekot līdzi notikumu attīstībai un Covid-19 krīzes pārvarēšanas gaitai, nodrošinot budžeta ieņēmumu un izdevumu analītisku uzskaiti attiecībā uz COVID-19 ietekmi.

Uzskaitē esošās pilngadīgās personas ar invaliditāti sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un nodarbinātības 2019.gada decembrī Latvijā*

(dati 2019.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Vecums (gadi)	Pilngadīgie			tajā skaitā:			
	Kopā	ī.sk. strādājošie	ī.sk. nestrādājošie	vīrieši	ī.sk. strādājošie	sievietes	ī.sk. strādājošās
Kopā	187 868	50 987	136 881	87 787	24 314	100 081	26 673
18-29	7 825	2 519	5 306	4 480	1 201	3 345	1 318
30-39	12 055	4 830	7 225	6 876	2 303	5 179	2 527
40-49	20 226	8 500	11 726	10 839	4 053	9 387	4 447
50-59	41 737	17 880	23 857	20 827	8 526	20 910	9 354
60-65	36 450	11 796	24 654	17 238	5 625	19 212	6 171
>=66	69 575	5 461	64 114	27 527	2 604	42 048	2 857

* Vienai personai vienlaicīgi var būt vairākas invaliditātes grupas.

Pilngadīgās personas, kurām noteikta prognozējamā invaliditāte 2019.gadā Latvijā

(dati par 2019.gadu, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Vecums (gadi)	Pilngadīgie			tajā skaitā:			
	Kopā	ī.sk. strādājošie	ī.sk. nestrādājošie	vīrieši	ī.sk. strādājošie	sievietes	ī.sk. strādājošās
Kopā	44	36	8	23	19	21	17
18-29	...	0	0	0	0
30-39	8	7	5	4
40-49	16	11	5	10	7	6	4
50-59	16	15	...	8	8	8	7
60-65	0	0
>=66	0	0	0

Bērni, kuriem pirmreizēji noteikta invaliditāte, sadalījumā pēc vecuma, dzimuma un izglītošanās statusa 2019.gadā Latvijā*

(dati 2019.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabiS) uzkrātiem datiem)

Vecums invaliditātes noteikšanas brīdī (gadi)	Bērni kopā	tajā skaitā:		no tiem: māsās	
		zēni	meitenes	zēni	meitenes
Kopā	847	503	344	132	129
0	132	69	63	0	0
1	60	31	29	0	...
2	67	43	24	0	0
3	110	80	30	0	...
4	69	47	22	0	...
5	50	33	17	...	0
6	43	25	18	5	4
7	43	32	11	20	...
8	30	21	9	16	8
9	24	19	5	12	4
10	31	10	21	8	19
11	33	24	9	15	9
12	23	12	11	9	11
13	33	15	18	13	14
14	33	14	19	10	17
15	16	7	9	5	9
16	37	16	21	13	21
17	13	5	8	4	7

* Bērna izglītošanās statusu nosaka, pamatojoties uz bērna pārstāvja sniegto informāciju invaliditātes ekspertīzes brīdī. Vienam bērnam pārskata periodā var būt vairākas invaliditātes ekspertīzes un vecumi.

Uzskaitē esošo personu ar invaliditāti skaits sadalījumā pēc administratīvās teritorijas 2019.gada decembrī Latvijā*

(dati 2019.gada decembrī, informācija sagatavota pēc Labklājības informācijas sistēmā (LabIS) uzkrātiem datiem)

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Kopā	196 159	8 330	187 868	50 987
Daugavpils	8 593	329	8 264	1 633
Jelgava	6 085	238	5 848	1 722
Jēkabpils	2 332	92	2 240	544
Jūrmala	4 237	149	4 088	1 228
Liepāja	6 433	371	6 064	1 457
Rēzekne	4 225	147	4 078	1 116
Rīga	56 713	2 455	54 271	16 827
Valmiera	2 588	141	2 450	764
Ventspils	4 698	154	4 545	1 336
Aglonas novads	497	12	485	62
Aizkraukles novads	868	40	828	237
Aizputes novads	701	45	656	133
Aknīstes novads	478	8	470	87
Alojas novads	579	27	552	153
Alsungas novads	137	6	131	32
Alūksnes novads	1 664	62	1 602	376
Amatas novads	513	31	482	135
Apes novads	341	12	329	68
Auces novads	863	33	830	223
Ādažu novads	555	51	505	182
Babītes novads	597	43	554	187
Baldones novads	525	45	480	141
Baltinavas novads	182	4	178	38
Balvu novads	2 068	100	1 969	432
Bauskas novads	2 524	125	2 399	584
Beverīnas novads	309	13	296	92
Brocēnu novads	498	24	474	114
Burtnieku novads	773	33	740	203
Carnikavas novads	542	15	527	163
Cesvaines novads	278	7	271	71
Cēsu novads	1 768	75	1 693	545
Ciblas novads	371	10	361	85
Dagdas novads	686	33	653	88

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Daugavpils novads	2 523	90	2 433	302
Dobeles novads	2 236	83	2 153	564
Dundagas novads	574	11	564	134
Durbes novads	239	7	233	57
Engures novads	563	16	547	128
Ērgļu novads	366	10	356	85
Garkalnes novads	403	20	383	157
Grobiņas novads	850	26	824	156
Gulbenes novads	2 432	96	2 336	551
Iecavas novads	923	37	886	227
Ikšķiles novads	482	25	457	149
Ilūkstes novads	734	21	713	97
Inčukalna novads	698	33	665	202
Jaunjelgavas novads	632	19	613	152
Jaunpiebalgas novads	218	7	211	62
Jaunpils novads	186	13	173	34
Jelgavas novads	2 617	102	2 515	712
Jēkabpils novads	396	11	386	89
Kandavas novads	709	40	670	169
Kārsavas novads	866	30	836	191
Kocēnu novads	673	32	641	185
Kokneses novads	555	28	527	159
Krāslavas novads	1 722	60	1 664	283
Krimuldas novads	417	19	398	138
Krustpils novads	686	19	667	133
Kuldīgas novads	2 832	100	2 732	738
Ķeguma novads	401	17	384	102
Ķekavas novads	1 475	90	1 386	486
Lielvārdes novads	763	50	713	201
Limbažu novads	2 295	97	2 198	700
Līgatnes novads	381	13	368	125
Līvānu novads	1 585	56	1 530	316
Lubānas novads	368	7	361	92
Ludzas novads	1 750	40	1 711	388
Madonas novads	2 741	111	2 631	654
Mazsalacas novads	325	16	309	81
Mālpils novads	268	12	256	70
Mārupes novads	933	85	848	306

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Mērsraga novads	120	10	110	24
Naukšēnu novads	169	11	158	42
Neretās novads	503	7	496	80
Nīcas novads	235	10	225	51
Ogres novads	2 668	138	2 531	668
Olaines novads	1 778	115	1 664	534
Ozolnieku novads	819	45	774	253
Pārgaujas novads	439	17	422	126
Pāvilostas novads	218	7	211	40
Plaviņu novads	552	21	531	134
Preiļu novads	1 205	36	1 169	249
Priekules novads	614	35	579	112
Priekuļu novads	815	38	777	262
Raunas novads	328	16	312	78
Rēzeknes novads	3 477	119	3 359	735
Riebiņu novads	627	19	608	99
Rojas novads	286	12	274	79
Ropažu novads	812	17	795	193
Rucavas novads	172	6	166	27
Rugāju novads	316	16	300	57
Rundāles novads	347	21	326	71
Rūjienas novads	854	23	832	171
Salacgrīvas novads	899	21	878	270
Salas novads	361	9	352	85
Salaspils novads	1 764	82	1 682	540
Saldus novads	2 119	114	2 005	517
Saulkrastu novads	498	16	482	148
Sējas novads	183	7	176	57
Siguldas novads	1 321	84	1 237	407
Skrieveru novads	357	12	345	104
Skrundas novads	538	22	516	113
Smiltenes novads	1 235	64	1 171	392
Stopiņu novads	682	48	634	205
Strenču novads	451	16	435	108
Talsu novads	4 250	145	4 105	1 110
Tērvetes novads	319	16	303	87
Tukuma novads	2 582	148	2 434	674
Vaiņodes novads	308	14	294	67

Pilsēta, novads	Personas ar invaliditāti kopā	tajā skaitā:		Strādājošie
		bērni	pilngadīgie	
Valkas novads	938	35	903	192
Varakļānu novads	485	21	464	92
Vārkavas novads	216	9	207	25
Vecpiebalgas novads	466	19	447	120
Vecumnieku novads	652	34	619	159
Ventspils novads	1 152	44	1 109	325
Viesītes novads	428	28	400	104
Viļakas novads	800	29	771	135
Viļānu novads	820	32	788	162
Žilupes novads	465	17	449	106
Adrese nav norādīta	1 478	26	1 452	165

* Vienai personai pārskata periodā var būt vairākas invaliditātes ekspertīzes, invaliditātes grupas un vecumi. Šajā pielikumā atspoguļotie dati nav salīdzināmi ar VDEĀVK 2018.gada publiskā pārskata 3.pielikumā atspoguļotajiem datiem.